

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.12.2015, sp. zn. 29 Cdo 144/2015, ECLI:CZ:NS:2015:29.CDO.144.2015.1

Číslo: 97/2016

Právní věta: Podá-li odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně účastník řízení, který je osvobozen od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), není jeho procesní nástupce, který vstoupí do odvolacího řízení podle § 107a o. s. ř. po podání odvolání, povinen platit soudní poplatek za odvolání. Osvobození od soudních poplatků však na procesního nástupce nepřechází.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.12.2015

Spisová značka: 29 Cdo 144/2015

Číslo rozhodnutí: 97

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poplatky soudní

Předpisy: § 11 odst. 2 písm. n) předpisu č. 549/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k odvolání žalobce změnil usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 5 Cmo 292/20014, tak, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2014, sp. zn. 35 Cm 138/2013, ve znění usnesení ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. 35 C, 138/2013, se mění tak, že řízení o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 35 Cm 138/2013, se nezastavuje.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 10. 2013, č. j. 35 Cm 138/2013-35, zamítl žalobu Mgr. M. C., insolvenční správkyňe dlužníka E. M. Technology a. s. (dále jen „insolvenční správkyňe“), o zaplacení 1 433 389 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

2. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala insolvenční správkyňe dne 26. 11. 2013 odvolání (č. l. 43 a 44 spisu). Podáním ze dne 22. 4. 2014 (č. l. 59 spisu) navrhla, aby na její místo vstoupila jako procesní nástupce společnost K., s. r. o. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 7. 5. 2014, č. j. 5 Cmo 501/2013-67, jež nabylo právní moci dne 28. 5. 2014, připustil, aby na místo původní žalobkyňe (insolvenční správkyňe) vstoupila do řízení K., s. r. o. (dále též jen „žalobce“). Následně odvolací

soud usnesením ze dne 3. 6. 2014, č. j. 5 Cmo 501/2013-70, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 71 669,50 Kč za podané odvolání.

3. Žalobce soudní poplatek nezaplatil. Proto Krajský soud v Brně usnesením ze dne 2. 7. 2014, č. j. 35 Cm 138/2013-79, ve znění usnesení ze dne 10. 7. 2014, č. j. 35 Cm 138/2013-84, zastavil řízení o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2013, č. j. 35 Cm 138/2013-35 (výrok I.), a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

4. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 30. 9. 2014, č. j. 5 Cmo 292/2014-94, k odvolání žalobce potvrdil usnesení soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

5. Odvolací soud uzavřel, že byl-li od soudního poplatku za podané odvolání osvobozen původní žalobce (insolvenční správkyň), vzniká poplatková povinnost jeho procesnímu nástupci (společnosti K., s. r. o.), a to „v souvislosti s jeho vstupem do procesních práv a povinností“ původního žalobce. Procesní nástupce odvolatele v řízení, které není ze zákona osvobozeno od soudních poplatků, a který není účastníkem osvobozeným od soudních poplatků na základě zákona nebo soudním rozhodnutím, „nese poplatkovou povinnost za odvolací řízení“.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, namítaje, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [uplatňuje tak dovolací důvod vymezený v § 241a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.)] a navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí, jakož i usnesení soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

7. Dovolatel považuje dovolání za přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení (v judikatuře Nejvyššího soudu dosud neřešené) otázky, zda lze po procesním nástupci insolvenčního správce, který byl ze zákona osvobozen od placení soudních poplatků, požadovat zaplacení soudního poplatku za odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé, podané původním žalobcem (insolvenčním správcem), a zda lze pro nezaplacení takového soudního poplatku zastavit odvolací řízení.

8. Žalovaný považuje dovolání za nepřipustné a navrhuje, aby je Nejvyšší soud odmítl, popř. zamítl.

III.

Přípustnost dovolání

9. Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., a to k řešení dovolatelem otevřené otázky procesního práva, v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud neřešené.

IV.

Důvodnost dovolání

10. Dovolání je i důvodné.

11. Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků (dále jen „poplatky za řízení“).

12. Podle § 2 odst. 5 věty první zákona o soudních poplatcích je poplatníkem poplatku za řízení před odvolacím soudem odvolatel a za řízení před dovolacím soudem dovolatel.

13. Podle § 4 odst. 1 písm. b) téhož zákona vzniká poplatková povinnost za řízení podáním odvolání.
14. Podle § 7 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích je poplatek, s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, splatný vznikem poplatkové povinnosti.
15. A konečně, podle § 11 odst. 2 písm. n) téhož zákona se od poplatku osvobozuje insolvenční správce nebo dlužník s dispozičními oprávněními v řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku.
16. Poplatková povinnost za odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně vzniká podáním odvolání (§ 4 odst. 1 písm. b/ zákona o soudních poplatcích) a je splatná k témuž dni (§ 7 odst. 1 věta první zákona o soudních poplatcích). Podá-li odvolání účastník řízení, jemuž svědčí osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích, poplatková povinnost mu nevznikne.
17. Vstoupí-li do řízení po jeho zahájení procesní nástupce původního žalobce, stává se ke dni právní moci usnesení, jímž soud vyhoví návrhu na vstup do řízení podle § 107a o. s. ř., účastníkem řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. [29 Odo 47/2005](#), uveřejněné pod číslem 64/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jež je veřejnosti přístupné - stejně jako ostatní rozhodnutí dovolacího soudu přijatá po 1. 1. 2001 - i na webových stránkách Nejvyššího soudu). Musí přitom přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení (§ 107a odst. 3, § 107 odst. 4 o. s. ř.), tedy - jinými slovy - vstupuje do procesních práv a povinností původního žalobce.
18. Z uvedeného plyne, že neměl-li povinnost zaplatit soudní poplatek za odvolání původní žalobce [neboť byl od jeho placení osvobozen podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích], nemá tuto povinnost ani jeho procesní nástupce, který do řízení vstoupil podle § 107a o. s. ř. až po podání odvolání. Řečené platí bez zřetele k tomu, že na procesního nástupce nepřechází osobní osvobození původního účastníka podle § 11 odst. 2 zákona o soudních poplatcích (ani osvobození přiznané původnímu účastníku řízení podle § 138 o. s. ř.; srov. shodně usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2003, sp. zn. 30 Cm 3/2001, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2004, pod číslem 51). Po procesním nástupci tudíž nelze požadovat, aby zaplatil soudní poplatek za odvolání podané jeho procesním předchůdcem, jenž byl od placení soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích, a odvolací řízení nelze zastavit pro nezaplacení takového poplatku podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.
19. Jelikož právní posouzení věci co do řešení otázky, na které napadené rozhodnutí spočívá, není správné, a dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout, Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu změnil (§ 243d písm. b/ o. s. ř.).
20. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. 12. 2013) se podává z článku II. bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.